Advies windverkenning Alblasserwaard

Binnen de windverkenning RES Alblasserwaard zijn twee landschapsverenigingen actief. Met dit gezamenlijke statement geven we stem aan het landschap in de Alblasserwaard.

Wie we zijn

Den Hâneker is een vereniging voor natuur- en landschapsbeheer van boeren en burgers die zich inzet om de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden zodanig te beheren en te ontwikkelen dat het zijn aantrekkelijkheid behoudt, nu en in de toekomst.

De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (VBL) geeft stem aan het rivierenlandschap tussen de Rijn-Lek en de Waal-Merwede. De vereniging waakt voor landschappelijke inpassing van projecten in het rivierengebied.

Waar we voor staan

Er is grote druk op het landschap. Stad en dorp groeien uit hun grenzen en de industrie vraagt steeds meer ruimte. Te midden van de verstedelijking ligt een groen hart. Een van de hartkamers is de Alblasserwaard. Vanuit oost kijk je tot aan west en andersom. Dat kenmerkt het gebied. Alle linten liggen van oost naar west. En ook de handelsroutes bewegen al eeuwen van oost naar west en andersom.

Het landschap is open. De vergezichten geven rust. Te midden van de rust wonen, werken en recreëren dorpelingen en stadsmensen. Weidevogels floreren in het open grasland tussen de koeien. Den Hâneker en VBL geven met trots stem aan dit landschap.

Ons advies

We draaien er niet omheen. Wat ons betreft is er geen plek voor hoge windturbines in het gebied. Ze tasten ons landschap aan. Ze zijn zichtbaar van grote afstand en trekken de aandacht weg van de rust en de openheid in ons landschap. Net als veel bewoners in de raadpleging vinden we leefbaarheid en ons landschap belangrijker dan enige vorm van compensatie.

Datzelfde open landschap is bij uitstek de plek waar de weidevogel zich thuis voelt. Jarenlang spannen Den Hâneker, boeren en burgers zich in voor het behoud van de weidevogels. Door de toenemende verstedelijking neemt het areaal weidevogelgebied enorm snel af. Tot onze verbazing worden nu juist in het hart van de weidevogelgebieden zoekgebieden ingetekend voor windturbines. De meeste locaties liggen in gebieden met op meerdere plekken tientallen broedparen van de grutto. Als een bomenrij van 20 meter hoog er al voor zorgt dat weidevogels daar 200 meter vandaan blijven, blijven de weidevogels dan straks 2,4 kilometer weg van windturbines van 240 meter hoog? En verkleint iedere windturbine straks het weidevogelgebied met 18 vierkante kilometer? Verder concluderen wij dat in de totstandkoming van de long- en shortlist gebruik gemaakt is van verouderde weidevogeldata (vermoedelijk een kaart uit 2013) en niet van actuele data. We verzoeken dan ook de gemeenteraden om vóór de besluitvorming de data te laten actualiseren per zoekgebied.

We beseffen dat er enorme druk is vanuit de Provincie Zuid Holland. Mocht u niet anders kunnen dan een keuze te moeten maken, dan gaat onze voorkeur uit naar lage windturbines of kleine windmolens. De grote windturbines torenen ver boven alle dijken, bebouwingslinten en bomenrijen

uit en zijn tot vele tientallen kilometers verderop zichtbaar in het landschap. Kleine molens verdwijnen al achter een enkele bomenrij of een lint in het landschap.

Daarnaast verzoeken we u met klem om de weidevogelgebieden te ontzien mocht u niet kunnen ontkomen aan de plaatsing van grote windturbines.

Wat betreft hun positie in het landschap vragen we u de windturbines zoveel mogelijk in lijn met elkaar en met bestaande molens op te stellen in oost-west richting. Houd de hoogte van de turbines op een zo laag mogelijke en gelijke hoogte. Daarmee verkleinen we de grote impact van de molens op het landschap en de leefbaarheid. De molens komen dan in lijn met bestaande lijnen in het landschap. Zie hiervoor het bijgevoegde kaartje. De verdere toelichting op deze gewenste lineaire opstelling vindt u in de bijlage Standpunt VB Lingelandschap.

Graag blijven we betrokken bij de verder processen.

Bijlagen

- Kaartje met windmolenlijn
- Standpunt Den Hâneker
- Standpunt VB Lingelandschap

Bijlage: Kaartje met windmolenlijn

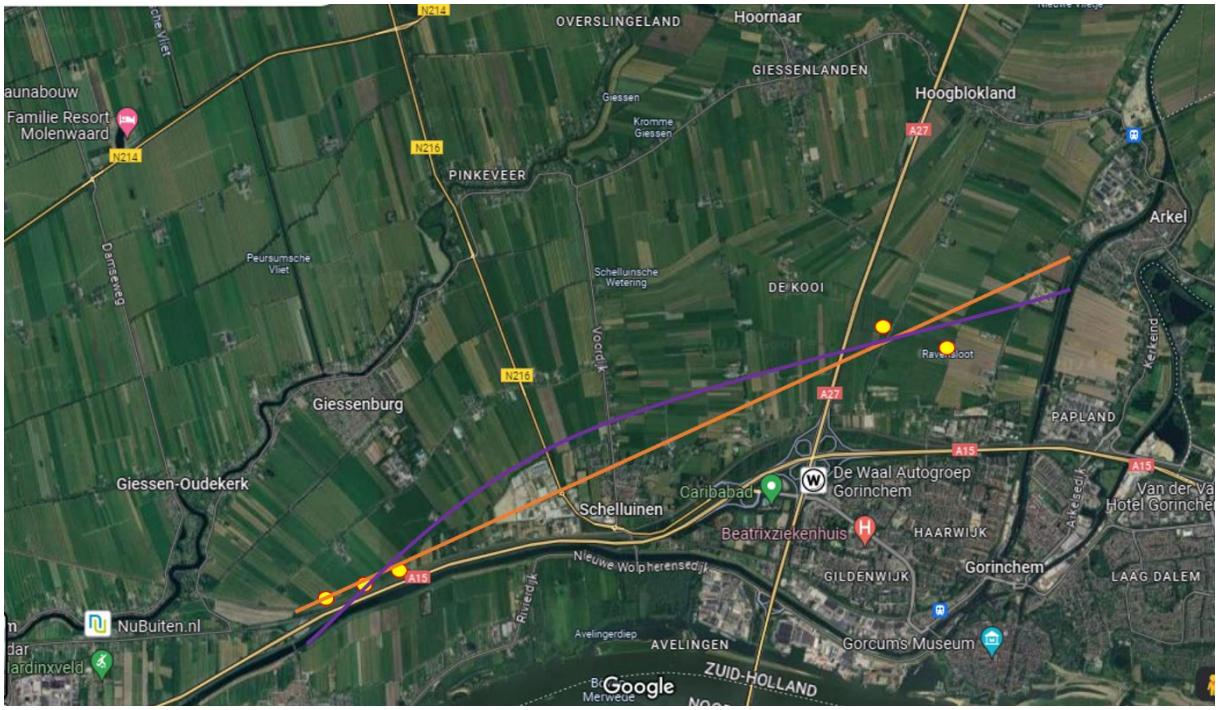

Toelichting op het kaartje. De oranje lijn verbindt de drie bestaande turbines bij Giessenburg met de reeds vergunde turbines op de Grote Haar en met zoekgebied S. Daarmee ontstaat een lijn (oranje) die meebeweegt met de bestaande lijnen in het landschap. De lijn bevindt zich dicht bij bebouwing. We zien ruimte voor een curve (paars) om de bebouwing te ontzien. Daarbij wel de kanttekening dat de paarse lijn over een weidevogelgebied loopt.

Bijlage: Standpunt Den Hâneker

Den Hâneker heeft ernstig bezwaar tegen de windturbines op grond van de volgende redenen:

- De aangewezen gebieden zijn in of nabij heel goede weidevogelgebieden. Veel weidevogels zijn plaatstrouw, dus bij voorkeur geen compensatie.
- We ageren met name tegen de hoogte van de windturbines vanwege landschapsvervuiling, de impact op weide- en trekvogels, identiteit en karakter van het gebied en toerisme. Met name zijn de molens een bedreiging voor het open karakter van de Alblasserwaard.

We staan positief tegenover kleine windmolens met een maximale hoogte en diameter die vergelijkbaar is met de historische watermolens die al in ons gebied staan. Dit formaat molens is achter één bomenrij van een kade of een bebouwingslint verborgen in het landschap. Hierbij wel de kanttekening dat we benieuwd zijn naar de acceptatie van clusters kleine molens op een locatie.

Bijlage Standpunt Vereniging tot Behoud Lingelandschap

Visie Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (VBL) inzake Windvisie RES Alblasserwaard

SAMENVATTING

Het ‘grote gebaar’ oost-west brengt rust in het kwetsbare Rivierenlandschap. Houd het bij één lijn-opstelling – langs de A15 als het kan en langs de N214 westelijk van de kruising met N216 als het *niet* langs de A15 kan. Houd alle windturbines op een gelijke zo laag mogelijke tiphoogte, maximaal 210 meter – ook dat biedt rust in het landschap. Locaties J, K, L en S zijn aanvaardbaar mits lineaire opstelling, locaties M en O zijn dat niet.

De VBL is hoeder van het landschap. De VBL geeft als enige stakeholder het Rivierenlandschap een stem. Ons werkgebied beslaat het hele gebied tussen Rijn-Lek en Waal-Merwede ten oosten van Gorinchem. Omdat de gemeente Molenlanden niet ophoudt ter hoogte van Gorinchem, denken wij mee over het gebied tot aan Kinderdijk.

De VBL denkt ook mee in de RES- U 16 (Vijfheerenlanden) en RES-Fruitdelta (onder meer: West Betuwe, Tiel, Buren, Culemborg, Neder-Betuwe). Dat heeft het voordeel, dat wij een *grensoverschrijdende visie* kunnen geven, die zich niets aantrekt van gemeente-, provincie- en RES-grenzen.

De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (hierna te noemen VBL) is pas half maart 2024 geïnformeerd over het komende besluit Windvisie RES Alblasserwaard. De VBL neemt sindsdien deel aan de Klankbordgroep.

Desondanks hebben wij– met dank aan de leden van de Klankbordgroep- inmiddels een visie geformuleerd op de Windvisie Alblasserwaard:

1. Het Rivierengebied tussen Rijn-Lek en Waal-Merwede is geen museum. Ontwikkelingen zoals woningbouw, infrastructuur, bedrijfsleven, recreatie en duurzame energie-opwek doen een beroep op de ruimte. *Probeer bij elk nieuw beslag op de ruimte vanaf de beginfase rekening te houden met het landschap*. Pas nieuwe ontwikkelingen in in het landschap.

2. Windturbines zijn buitengewoon verstorend voor het schaarse beetje landschap, dat we in Nederland nog hebben. Maar windturbines zijn *voorlopig* niet te vermijden als middel voor opwek van duurzame elektriciteit - totdat minder storende opwekmiddelen zijn gevonden. *Geef daarom slechts tijdelijke vergunningen voor windturbines en leg de verplichting op om ze dan ook op te ruimen*.

3. Windturbines zijn door hun horizonvervuilende hoogte *niet* in te passen in het landschap. En al helemaal niet in het vlakke Rivierenlandschap.

4. VBL probeert daarom aan te sluiten bij *'het grote gebaar' van het Rivierenland* : de oost-west oriëntatie van het landschap. Rijn/Lek, Waal/Merwede, de Linge van Doornenburg tot Gorinchem, de dijken, de A15, Betuweroute en het Betuwelijntje liggen oost-west in het Rivierenland. Alle mobiliteit, maatschappelijke oriëntatie, handelsroutes liepen van oost naar west en v.v. en doen dat ten dele nog steeds.

5. Laat de windturbines ook die oost-west lijn volgen. Bij voorkeur in *lineaire opstelling langs de A15*. Zo benadrukken de windturbines de cultuurhistorisch waardevolle oost-west structuur.

6. Beperk de plaatsing van windmolens langs die oost-west-structuur in *één lange lijn* (althans waar dat mogelijk is qua geluidhinder, gezondheid van mens -en dier-, bescherming van flora en fauna -in Alblasserwaard vooral vogels-, natuur en werelderfgoed). Maar dan *niet* ook nog ergens anders – ook niet in oost-west-opstelling! Breng *rust* in het landschap. In het vlakke Rivierenlandschap moet de horizon niet in elke richting verstoord worden door windturbines! Dat overschrijdt de draagkracht van het Rivierenlandschap.

7. Waar nodig kan een *enkele* plaatsing van 3 windmolens als *landmark* elders, worden getolereerd.

8. Om het totaalbeeld *rustig* te houden, bepleiten wij een maximale hoogte van de te plaatsen windturbines van *140 meter masthoogte, 210 meter tiphoogte* – ijkpunt=de molens bij windpark Deil-. Liever lager – om de horizonvervuiling in het vlakke weidenlandschap ietsje minder te maken.

9. Meer westelijk van Gorinchem gaat er in de praktijk geen plaats zijn voor windturbines alleen langs de A15. Next best zal zijn lineaire oost-west plaatsing van windturbines langs de N 214 westelijk van de kruising met de N216. *Plaats in de locaties J, K en L windturbines lineair in oost-west richting*. Verder oostwaarts maakt de N214 een bocht noordwaarts. De locaties M en O zijn voor ons dan ook *niet* aanvaardbaar vanuit het beginsel: *één lineaire opstelling.* Misschien kan locatie S nog enigszins benut worden in aansluiting op de 2 al bestemde windmolens westelijk van S. Hier kan het grote gebaar: *lineaire opstelling langs de A15* (op grondgebied van Gorinchem) nog worden benut.